

→prou. Všechny uvádějí 5845 metrů nad mořem. Ani nosičům se přes sedlo moc nechce. Stoupá se dlouho nepříjemnou nestabilní sutí. Po svahu jezdí kamení, hrozí často pád. Už kvůli nedobré pověsti Ampu mezi Šerpy je na udobření božstev průstup hodně rozeklaného sedla opatřen stovkami modlitebních praporků. Podle buddhistů pohne-li vítr praporkem, modlitbu na něm psanou si právě božstvo čte.

Nebezpečné trhliny

Některá lanová družstva se už rozpadla. Na východní pláni k vrcholu Mera Peaku postupují jen dvojice, trojice. Vidět je i pár samostatných postav. Není to dobře. To vůbec není dobře! I na tak nepřilíš sklonem exponovaném ledovci budou s největší pravděpodobností nějaké ty trhliny. A ty stály život víc lidí než výška, skály a lidská hloupost dohromady. Trhliny, které se pod nápadnou sněhovou slupkou klenou třeba i do šedesátimetrové hloubky a firnový most přes ně může kdykoliv povolit, nejsou hezké věci.

Do paměti se vkrádá vzpomínka na mimořádně zdatného horolezce, který po super dramatickém sestupu ze stěny Everestu – už byl na dohled základního tábora – do jedné spadl. I přes zranění dokázal vylovit z batohu vysílačku a přivolat pomoc. Jeho druzi pro něj ihned vyrazili, našli ho a živého ho vytáhli lanem ven. Horolezec chvíli stál, udělal pár kroků, sedl si na batoh, lehl si. A zemřel.

Známé hory na dohled

Pomalu se nepříliš vzdálené osmitisícovky a překrásné „sedmy“ v ranním slunci přibližují a začínají připouštět, že jste už pomalu jakoby „mezi nimi“. Z tohoto pohledu je Čomolungma – Mt. Everest-Sagarmáta skoro stejně vysoká jako překrásně osněžený Amma Dablam nebo Lhoce či

FOTO: FOTO: JIŘÍ REBIČEK

hradba Nuptse. Málokdo se ale dokáže přimět, aby se při zastávkách kochal. Nedostatek dechu je pro pár lidí natolik zdrcující, že namísto koukání po okolním Himálaji bezvládně visí na trekových hůlkách, hlavu čelem opřenou o pěsti v rukavicích. Oči mají zavřené a z necitlivých rtů jim kanou sliny na sníh. Dlouhé a bezmocné. Otáčejí to sotva tři stovky výškových metrů pod vrcholem. Je krásné počasí a oni zažívají své velké himálajské zklamání. Otřesení začínají klesat. Nic jiného než návrat je teď nezajímá.

Krok za krokem. Dýchat, dýchat. Člověk ve velkých výškách – teď už kolem hranice šesti a půl tisíce metrů – není tak chytrý jako doma. Někdo si uvědomí, že si v duchu brouká dvě melodie naráz a nezdá se mu to divné. Jiný tvrdí svému parťákovi, že s tím batohem, v němž mají společný čaj a jídlo a rezervní oblečení a dost dalších věcí

a o který se ve vynášení měli střídat, se mu jde lépe než bez něj. Někdo začíná mluvit sám se sebou. To by nebylo ani tak divné, kdyby se sebou nekonverzoval anglicky. Nejlepší se zdá počítat kroky. Vrchol jako by se přesto vzdaloval.

Vrchol? Nenápadný plácek

Samotnému vrcholu předchází jakési rovné rameno. Po čtyřech hodinách výstupu od základního tábora by to měla být už hračka. Jenomže ouha, ono není snadné jít ani po rovině! Nohy s náhle těžkými mačkami jako by chtěly za každou cenu kličkovat. Směr je třeba udržovat silnou vůlí.

Tvrdým sněhem v náklonu nějakých pětáctyřiceti stupňů vede poslední třicítka výškových metrů na Mera. Takhle nějak se stoupá na finále takových kopců, jako je K2 nebo Kangchenjunga. Jenomže tam je to ještě o nějakého půldruhého kilometru výš! Ale

tam jako tady na Mera je třeba se zapřít novým a novým rozhodnutím udělat další krok.

Vrchol je prostá sněhová pláňka. Jen takový nenápadný plácek. Není moc dobré chodit na jeho západní okraj – bývá tam převěť a stěna pod ní téměř kilometrová. Je dopoledne. Jedno, kolik hodin konkrétně. Teď je nejdůležitější vydechnout a trást si donekonečna rukama s těma, kteří sem vylezli také.

Bolavý sestup

Sestup je to, na co dříve nikdo nemyslel, ale teď to bolí. Našel se alespoň ten nejchytřejší, který jde napřed před každou trhlinou, co se díky polednímu slunci ukázala, čistí cepínem hrany, aby ostatní věděli. A pak se ty desítky metrů hluboké rozeklané ledové díry jednoduše přeskakují. Odpočatým lidem by nad každou zatrnulo, jenomže ti, kteří dnes stojí na Mera, už mají tak unavené nervy z mizerné noci, nekonečného výstupu i z nezvladatelného návalu euforie tam nahoře, že jak stroje se řadí do fronty na skok přes propast.

Každý metr, o který jsme níž, je vítaným miliampérem do našich baterií v plicích. Ve výškovém táboře, kde čekají dosud stany, se oproti všerejšku najednou všechno podstatně rychleji hemží. Tak trochu zahanbení pociťují někteří, když část nákladu předávají těm pár nosičům, kteří sem za peníze vyběhli. Většina je jen v teniskách. Bez ponožek.

Sestup trvá až do pozdního odpoledne. Někteří přicházejí až večer. Sestoupit dva kilometry výšky bolí. Nakonec se všichni sesednou kolem ohně v kamenném přístěnku v osadě Tangnang. Rýže se tu vaří v papiňáku. I když už jsme vlastně dole, pořád je to dost vysoko na to, aby se tu voda vařila při teplotě někde mezi osmdesátí a stem stupňů. ●

JAN RÝDL